

РЕШЕНИЕ

№ 27867

гр. София, 20.08.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 11 състав, в
публично заседание на 07.07.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петя Стоилова

при участието на секретаря Цветанка Митакева и при участието на
прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **3028** по описа за **2025** година
докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 АПК вр. с чл.84, ал.3 от ЗУБ.

Образувано е по жалба на Атоко М. Н., гражданка на К., [дата на раждане] (непридружена
малолетна), чрез законния си представител по реда на чл.25 от ЗУБ адв. Ш. от САК срещу
Решение №1739/17.02.2025г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при МС, с което
е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата са наведени оплаквания, че административният акт е незаконосъобразен, поради
нарушение на материалния закон и съществено нарушение на административнопроизводствените
правила. Счита, че не са обсъдени всички факти и обстоятелства, чрез които да бъде установена
обективната истина и административният орган е постановил решение в противоречие с чл.35 от
АПК и чл.75, ал.2 от ЗУБ. Решението е постановено без да се съобрази с понятието за „най-добър
интерес на детето“, дефинирано в пар.1, т.5 от ДР на Закона за закрила на детето. Заявява се
нарушение на процесуалното правило, че винаги, когато трябва да се вземе решение, което ще
засегне конкретно дете, определена група деца или децата като цяло, процесът на вземане на това
решение трябва да включва предварителна оценка на възможното въздействие на решението
върху съответното дете или деца.

В проведеното по делото открито съдебно заседание, малолетната оспорваща се представлява от
адв. Ш.. Поддържа жалбата и намира, че случаят следва да бъде разгледан в хипотезата на чл.9,
ал.8 от ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут.

Ответникът - Председателят на ДАБ, представлява се от юрк. Х., който оспорва жалбата. Представя актуална справка за общественно-политическата обстановка в Демократична република К., изготвена от дирекция „Международна дейност“ при ДАБ. Моли да бъде потвърден оспорения административен акт по мотивите, изложени в него.

Прокурор К. от СГП изразява становище за основателност на жалбата и моли оспореното решение да се отмени.

Административен съд София- град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Подадена е на 25.09.2024г. молба за международна закрила от малолетното дете Атоко М. (фамилно име) Н. (собствено име), [дата на раждане] в К., Република К., гражданка на К.. молбата е подадена в присъствието на Ц. Н. Й., в качеството ѝ на професионално приемно семейство, потвърдено с Решение №6799/15.04.2024г., където е настанено и се отглежда непридруженото малолетно дете. Преписката е придружена от социален доклад, видно от който детето е лишено от родителски гриже, било е придружено от възрастна жена, която се представила за негова баба по бащина линия – Атоко Буема, но не е успяла да докаже родствената си връзка. Жената разказала на френски език, че бащата, който е от ДР К. завел малолетната си дъщеря до Турция, откъдето госпожата нелегално, с фалшиви документи за самоличност трябвало да продължи към Б., чиито гражданин е бабата на малолетното дете. Двете били задържани от служители на Гранична полиция – МВР и били предприети спешни мерки за закрила спрямо детето и то било настанено в приемно семейство Атоко Буема заминала за Кралство Б., където искала да получи документи, за да изведе детето, но получила отказ от страна на белгийските власти и се върнала в Б.. След като от ОЗД към ДСП - Х. ѝ предали детето, двете се опитали да отпътуват за Б., но били отново задържани на българо – сръбската граница и не могли да напуснат страната. Детето било настанено в приемно семейство при Ц. Н. Й..

С молителката, предвид възрастта ѝ не е проведено интервю, като от събраните доказателства и докладни е прието, че искането ѝ за предоставяне на международна закрила е неоснователно. В представения социален доклад на дирекция „Социално подпомагане“ не са открити преки и непосредствени рискове за физическото, психическото, нравственото, интелектуалното и социалното развитие на детето и не са налице данни основните му права да са нарушени. Не са открити от административния орган данни, които да сочат, че връщането в родината по произход противоречи на висшия му интерес. Цитирани от административния орган са Глава V, параграфи 52-79 от Общ коментар №14 (2013) на Комитета по правата на детето върху конвенцията на ООН за правата на детето относно най-добрия интерес на детето, публикуван през месец ноември 2014г. от Детския фонд на У., които посочват кои елементи се вземат предвид при оценката и определянето на най-добрите интереси на детето. Прието е, че за молителката не съществува риск за сигурността ѝ на територията на обичайното и пребиваване, тъй като в хода на производството на кандидатката не са изтъкнати конкретни причини, свързани с благосъстоянието и социалното ѝ развитие, които да не могат да бъдат посрещнати в страната ѝ на произход. Прието е, че връщайки се в К. Атоко М. Н. няма да бъде лишена от нейната идентичност и именно в страната си на произход детето ще има възможност да изгради традиционните социални, родови, културни и езикови ценности и норми, имащи особена важност за личностното ѝ развитие. Предвид липсата на релевантни основания, не са открити обективни възпрепятстващи пречки за връщане на гражданката на К. в родината ѝ. Прието е, че детето има право да поддържа лични отношения

и пряк контакт с двамата си родители, редовно, освен ако това противоречи на най-добрите интереси на детето, като в конкретния случай е разгледано и съдържанието на параграф 61 от Общия коментар, съгласно който предвид тежкото въздействие, което оказва върху детето отделянето му от един или от двамата му родители, към такова отделяне следва да се прибегва единствено като крайна мярка, например, когато детето е застрашено от вреда или ако това е необходимо по други причини. Изводът на административния орган е, че висшият интерес на детето по отношение на Атоко М. Н., отчитайки идентичността и събраната по случая информация е тя да живее в семейна среда, заедно с нейните родители или родственици в държавата ѝ по произход – К., което зачита и правото ѝ на семеен живот, както е предвидено в чл. 8 от Европейската конвенция за правата на човека.

Видно от писмо изх. № 1341-015/13.11.2024г. от директора на ДСП С., Агенция за социална подпомагане до Началника на ПМЗ - Военна рампа, относно социалния доклад (лист 21 от делото), в хода на социалното проучване са установени родителите на детето Lahila B. Seukami - майка и Mayitu B. Issa Reagam, както и телефонният номер и адресът им в [населено място], ДРКонго.

В съдебно заседание е представен социален доклад изх. № 001/02.07.2025г. на Дирекция СП С. – АСП, според който за Н. се полагат адекватни грижи, осигурена ѝ е сигурност и стабилност и към момента не съществува риск за живота и здравето ѝ, детето е социализирано и интегрирано в обществото, владее български език, комуникира спокойно и има изграден кръг от приятели. Отдел „Закрила на детето“ към ДСП С. заявява, че не е компетентна да изрази становище относно процедурата за международна закрила, тъй като в ДР К. не съществуват институции за закрила на детето, към които да бъде изпратено запитване има ли риск за сигурността на детето в държавата му на произход.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е процесуално допустима като подадена от лице имащо правен интерес от оспорването на процесното решение, в законоустановения срок. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган – председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет на осн. чл. 48, т. 1 от ЗУБ. Решението е издадено в писмена форма, но са били нарушени административнопроизводствените правила, указващи задължителните елементи на неговото съдържание, поради което не може да се прецени правилно ли е бил приложен материалният закон.

Съгласно чл. 8, ал. 1 ЗУБ статут на бежанец в Република Б. се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Понятието "преследване" е дефинирано в чл. 8, ал. 4 и ал. 5 от с.з., като нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост, като съгласно ал. 5 действията на преследване могат да бъдат физическо или психическо насилие, закони, административни, полицейски или съдебни мерки, които са

дискриминационни или се прилагат с цел дискриминация, включително наказания за отклонение от военна служба, която би довела до извършване на деяния по чл. 12, ал. 1, т. 1-3. Наличието и основателността на опасенията следва да се преценяват с оглед представените в бежанската история на кандидата за статут конкретни данни, като се отчете произхода на преследването, дали то води до нарушаване на основни права на човека, както и закрилата, която може да се получи от държавата по произход.

Материалноправните предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут са установени в нормата на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ. Според чл. 9, ал. 1 от ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, или тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице, поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

В разпоредбата на чл. 75, ал. 2, изр. 1 от ЗУБ е предвидено, че при произнасяне по молбата за статут се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. Това изискване в случая не е изпълнено от административния орган постановил решението за отказ за предоставяне на статут. В хода на административното производство административният орган нито е провел интервю с молителката (същата по време на производството е на 4 години), нито е извършил преценка на всички факти и обстоятелства, свързани с държавата по произход на лицето, търсещо закрила - ДР К.. Съгласно общото правило на чл. 35 от АПК, решението следва да се издаде след изясняване на всички обстоятелствата от фактическа страна. Недопустимо е съдът за пръв път да изследва положението в страната на произход, въз основа на представената от юрк. Х. справка, актуална към 22.05.2025г., още повече, че интервю не е провеждано и не се твърдят нито от молителката, нито от процесуалния ѝ представител, назначен с Решение №2574/17.10.2024г. на Националното бюро за правна помощ никакви факти и обстоятелства, които да са релевантни по ЗУБ. По преписката има данни за родителите на детето – имена, адрес, телефон, но административният орган не е правил опит да осъществи контакт с тях и не е ясно потвърждават ли историята, разказана от жената, представила се за негова баба, отразена в Доклад за оценка на случай и предприемане на мярка за закрила спрямо дете (лист 42). Предвид възрастта на детето, след като обективно не е могъл да изпълни задължението си по чл.63а, ал.1 и сл. от ЗУБ да проведе лично интервю с молителката, административният орган е следвало да се свърже с родителите, с цел да изясни относимите факти и обстоятелства, чрез които да се установи истинската бежанска или небежанска история на Атоко М. Н. и действителните причини, поради които тя е стигнала до територията на РБългария. Единствено по този начин би могло да се прецени, както от административния орган, така и от съда кой би бил „най-добрият интерес на детето“, дефиниран в пар.1, т.5 от ДР на ЗЗД, а именно: „Най-добър интерес на детето“ е преценка на: а) желанията и чувствата на детето; б) физическите, психическите и емоционалните потребности на детето; в) възрастта, пола, миналото и други характеристики на детето; г) опасността или вредата, която е причинена на детето или има вероятност да му бъде причинена; д) способността на родителите да се грижат за детето; е) последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата; ж) други обстоятелства, имащи отношение към детето. Административният орган дължи тази преценка и следва да я извърши при новото произнасяне по молбата за закрила и на основание чл. 30а от ЗУБ, съгласно който при установяване принадлежността на чужденец, търсещ

международна закрила към уязвима група или със специални потребности се извършва идентификация и оценка на потребностите, като при необходимост се изготвя план за подкрепа. Изготвените документи се прилагат към личното дело на чужденеца, като за целите на производството се отчитат особеното положение на чужденеца от уязвима група или специалните потребности, независимо на кой етап са установени.

Поради изложените мотиви, оспореното решение е незаконосъобразно постановено и следва да се отмени, като преписката се върне на Председателя на ДАБ за ново произнасяне по молбата за предоставяне на закрила на Атоко М. Н., при спазване на указанията по прилагане на закона, дадени в настоящото решение

Така мотивиран на основание чл. 172, ал. 2 АПК, съдът,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на Атоко М. Н., гражданка на К., [дата на раждане] (непридружена малолетна), чрез законния си представител по реда на чл.25 от ЗУБ адв. Ш. от САК Решение №1739/17.02.2025г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при МС, с което е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

ВРЪЩА преписката на Председателя на ДАБ за ново произнасяне по молбата за предоставяне на закрила при спазване на указанията по прилагане на закона, дадени в мотивите на настоящото решение.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок пред Върховния административен съд на Република Б..

СЪДИЯ: